

El llenguatge

Imperatiu 4/I/1980 exclamatiu

La interjecció, més que no pas una part de l'oració, tal com ha estat tradicionalment considerada, és una frase exclamativa —o interjeccional— que representa, sense la intervenció de cap verb, l'expressió d'un pensament complet. Dins el grup de les frases exclamatives es poden incloure tant les interjeccions pròpiament dites, per exemple bah! o eih! com diversos mots o conjunts de mots usats amb aquest valor: Perdó!, Auxilli! Tant de bo!

Les oracions amb el verb en imperatiu, a causa del caràcter d'aquest mode, s'acosten sovint a les frases exclamatives i velem, en conseqüència, especialment en els diàlegs de les obres narratives, que són les més usualment escrites amb el signe d'amiració (!), propi de les interjeccions i les exclamacions. Notem, així, les formes arcaiques dels verbs viure i venir que avui usem, fossilitzades, en frases exclamatives, Viscat! i Vingat! i que hom considera que ja han esdevingut autèntiques interjeccions. Però són unes quantes més les formes d'imperatiu que —desproveïdes, totalment o parcial, del significat dels verbs respectius— són usades actualment amb valor interjeccional o exclamatiu: Bufat! Té! Fuig! Vés! (del verb anar) Ves! (del verb veure) Mirat! Escoltat! Demanat! Efectivament, Bufat! pot expressar únicament gran sorpresa, Té! una certa estranyesa displicent o divertida, Fuig! o Vés! rebuig d'una idea inadmissible, Ves! o Mirat! justificació d'una actitud o conformitat, Escoltat! plany o queixa, i Demanat! assentiment o ponderació.

Sense desproveir-se del significat del verb corresponent i sense deixar d'exercir la funció de transmetre una ordre, moltes altres formes d'imperatiu formen frases que participen del valor exclamatiu o interjeccional: Callat! Corre! Caminat! Tirat! Vigilat! Marxa! Dorm! És a causa d'aquest valor exclamatiu, que usem amb el complement d'objecte sobreentès alguns imperatius de verbs transitius que, fora d'aquest cas, no poden usar-se normalment sense aquest complement explícitament indicat: Agafat! Dónat! Portat! Acostat! Aixecat! Estirat! Encent! Apagat! Posat! Diguat! Treut!

Albert Jané